

COLLEGE VAN BEROEP
VOOR DE EXAMENS

No 2008/01/262

HET COLLEGE VAN BEROEP VOOR DE EXAMENS

Uitspraak doende op het beroep van [appellante], gericht tegen het besluit d.d. 15 oktober 2007 van de examencommissie voor de opleiding Psychologie van de Faculteit Psychologie en Pedagogiek, verweerster, om geen vrijstelling te verlenen voor het vak Encyclopedie van de Psychologie.

I. Loop van het geding

Appellante heeft bij beroepschrift van 24 oktober 2007 beroep ingesteld tegen de beslissing van de Examencommissie Psychologie van 15 oktober 2007. Het beroepschrift is tijdig ontvangen. Op 5 november 2007 is namens het College aan verweerster medegedeeld dat de voorgeschreven procedure vereist dat verweerster in overleg met de student nagaat of een minnelijke schikking van het geschil mogelijk is. Verweerster heeft appellante hiertoe tijdig uitgenodigd. Appellante heeft via haar vertegenwoordiger, Cohen, op 7 november 2007 laten weten geen gebruik te zullen maken van de uitnodiging, omdat appellante meent dat verweerster niet tot redelijkheid in staat is en dat in deze zaak niet geschikt kan worden: appellante kan alleen een voldoende voor het vak krijgen of een vrijstelling. Verweerster heeft vervolgens op 26 november 2007 een verweerschrift ingediend. Op 30 november 2007 heeft appellante een repliek ingediend, waarop verweerster op 5 december een dupliek heeft toegezonden. Het beroep is behandeld ter zitting van het College op 10 december 2007. Appellante is vertegenwoordigd door [...], advocaat. Verweerster werd vertegenwoordigd door [...] en [...], resp. voorzitter en ambtelijk secretaris van de Examencommissie Psychologie. Partijen hebben hun standpunten mondeling toegelicht.

II. Feiten en geschil

Op grond van de stukken en het verhandelde ter zitting, gaat het College uit van de volgende feiten. Appellante heeft het tentamen in het vak Encyclopedie van de Psychologie in totaal tien keer afgelegd, maar slaagt er niet in dit onderdeel met een voldoende af te ronden. Het bedoelde onderdeel maakt deel uit van de bacheloropleiding Psychologie. Aan de verplichtingen van de bacheloropleiding en de masteropleiding heeft appellante voldaan, met uitzondering van het vak Encyclopedie van de Psychologie. Om die reden kan zij niet afstuderen. Op 5 september 2007 verzoekt appellante haar vrijstelling te verlenen voor dit onderdeel, omdat zij vergelijkbare vakken aan de Open Universiteit met een voldoende heeft afgerond. Verweerster wijst het verzoek af op 15 oktober 2007, omdat de vakken die bij de Open Universiteit zijn behaald, inhoudelijk slechts deels overeenstemmen met het vak Encyclopedie van de Psychologie zoals dat aan de VU wordt gedoceerd. Verweerster is van mening dat appellante aan de VU het bedoelde vak dient af te ronden. Eventueel zou appellante ervoor kunnen kiezen een vergelijkbaar vak aan de Universiteit van Amsterdam of de Universiteit Leiden te volgen.

III. Standpunten van partijen

3.1 Appellante zet uiteen dat het vak Encyclopedie van de Psychologie bestaat uit twee verslagen en een schriftelijk tentamen. Indien een verslag met een voldoende wordt afgerond, leidt dat tot vrijstelling van twee vragen van het tentamen. Maximale vrijstelling is derhalve vier vragen.

Appellante heeft een of twee verslagen met een voldoende afgerond. Omdat appellante vervolgens voor het tentamen te weinig punten haalde, heeft zij geen voldoende voor het vak gekregen. In het geval de verslagen niet met een voldoende werden afgerond, was het resultaat voor het tentamen niet zodanig dat alsnog het vak met succes kon worden afgerond.

3.2 Appellante voert aan dat de Regelingen en richtlijnen van de examencommissie Psychologie niet zijn gevolgd bij het vaststellen van het eindcijfer in onderhavige kwestie. Aan appellante zijn cijfers voor de deeltentamens toegekend (0,0 en 0,5) die niet toegekend kunnen worden volgens genoemde Regelingen en richtlijnen. Als minimum geldt het cijfer 1,0.

3.3 Voorts merkt appellante op dat er geen modelbeantwoordingen beschikbaar zijn gesteld voor het tentamen van het vak Encyclopedie van de Psychologie, waardoor het niet mogelijk is na gaan hoe de toekenning van het studieresultaat tot stand is gekomen. Appellante wijst er ook op dat in de Regelingen en richtlijnen is vastgesteld dat de hoogst behaalde score van tentamen of deeltaets gehandhaafd blijft. In het geval van appellante is die regel niet gevolgd.

3.4 Appellante wijst er op dat de examinator van het vak Encyclopedie tevens secretaris is van de examencommissie Psychologie. Appellante meent dat de aanwezigheid van de examinator, in de examencommissie in zijn rol als lid, nadelige gevolgen voor haar heeft. Appellante noemt deze gang van zaken onrechtmatig, althans uiterst onbehoorlijk jegens haar. Ondanks verzoek van appellante heeft verweerster de verslagen en het tentamen niet door een andere deskundige laten beoordelen.

3.5 Appellante heeft op eigen initiatief twee vakken aan de Open Universiteit afgelegd, die naar haar mening inhoudelijk overeenkomen met het VU-vak Encyclopedie. Het verzoek van 5 september jl. om vrijstelling van het vak Encyclopedie is (mede) door de Examencommissie, waarvan voornoemde examinator deel uitmaakt, afgewezen.

3.6 Het niet toekennen van een vrijstelling wordt naar mening van appellante onvoldoende onderbouwd. Zij is van mening dat de verwijzing door de examencommissie naar de Universiteit van Amsterdam en de Universiteit Leiden onzorgvuldig en niet terecht is, omdat daarbij geen concrete verwijzing is vermeld. Uit navraag van appellante is gebleken dat aan genoemde universiteiten geen vergelijkbaar vak wordt gegeven.

3.7 Appellante verzoekt het College van Beroep de beslissing van de examencommissie te vernietigen en zelf in de zaak te voorzien of de examencommissie op te dragen de vrijstelling te verlenen, dan wel een voldoende toe te kennen.

Tot slot wijst appellante er op dat in het besluit van de examencommissie geen beroepsclausule is opgenomen.

3.8 Verweerster bestrijdt in haar verweerschrift van 26 november 2007 de stellingen van appellante als volgt:

Appellante is de opleiding Psychologie begonnen voordat deze werd gedeeld in een bachelor- en een masterfase. Omdat appellante de ongedeelde opleiding niet tijdig wist af te ronden, moest zij haar opleiding voortzetten in de bachelor-masterstructuur. Op grond van de overgangsregeling heeft zij alle vakken van de bachelor- en de masterfase op het moment van de wijziging al behaald met uitzondering van het bachelorvak Encyclopedie van de Psychologie. Aan appellante is tot twee keer toe een extra tentamengelegenheid geboden. De laatste keer heeft appellante het tentamen afgelegd zonder als student ingeschreven te zijn.

3.9 Verweerster wijst er op dat tot twee maal toe het tentamen dat appellante heeft afgelegd, tevens door een tweede beoordelaar is nagekeken. Verweerster bestrijdt verder de beweringen van appellante – die overigens niet zijn onderbouwd – dat de examinator zijn positie als lid van de examencommissie misbruikt om te voorkomen dat appellante slaagt voor dit tentamen. De verzoeken van appellante aan verweerster zijn afgehandeld door de ambtelijk secretaris of de voorzitter, niet door de docent in zijn rol als lid van de examencommissie.

Verweerster merkt in dit verband op dat appellante vóór 5 september 2007, in strijd met de voorschriften, alleen mondelinge verzoeken tot herbeoordeling heeft ingediend zonder duidelijke

motivering.

3.10 Anders dan uit het verweerschrift blijkt, heeft verweerster ter zitting uiteengezet dat niet alleen oefenvragen aan de studenten zijn voorgelegd, maar dat tevens modelantwoorden beschikbaar waren. De juiste beantwoording van tentamenvragen is verder op speciaal hiervoor gereserveerde uren behandeld. Tevens is er na ieder tentamen een nabespreking gehouden, waar de wijze van beoordelen en de normen zijn behandeld.

3.11 Anders dan appellante is verweerster van mening dat de verslagen, behorend bij het tentamen, geen deeltentamens vormen. Ze vervangen enkele van de vragen van het tentamen, mits student de verslagen met een voldoende heeft afgerond. Daarom is de cijfersystematiek, behorend bij tentamens evenmin aan de orde. Voor een bepaalde vraag die onderdeel uitmaakt van het tentamen, kan nu eenmaal een cijfer lager dan 1 worden behaald.

3.12 Verweerster geeft te kennen dat de examinerator weliswaar lid is van de examencommissie en in die hoedanigheid over deze kwestie is gehoord, maar dat deze niet heeft deelgenomen aan de beraadslagingen over deze aangelegenheid.

3.13 Het verzoek om vrijstelling van het vak Encyclopedie van de Psychologie is afgewezen door verweerster, omdat het VU-vak en de twee vakken die appellante aan de Open Universiteit heeft afgerond, inhoudelijk onvoldoende overeenkomst vertonen. Die behoort zo'n 70 à 80% te zijn. In dit geval is, mede door externe deskundigen, een overlap van ongeveer 50% vastgesteld.

IV. Overwegingen van het College

4.1 Het beroepschrift van appellante richt zich in eerste instantie op het niet toekennen van een vrijstelling voor het vak Encyclopedie van de Psychologie op basis van twee vakken die appellante bij de Open Universiteit heeft behaald.

Het College heeft van verweerster begrepen dat de doelstelling van het vak Encyclopedie van de Psychologie het reflecteren op het vakgebied is, op grond van eerder opgedane feitenkennis.

Achterliggend doel is het leren denken op academisch niveau. Gelet op de doelstelling van het vak is het College van oordeel dat de examencommissie onvoldoende aannemelijk heeft gemaakt dat de vakken Wetenschapsleer en Geschiedenis van de Psychologie, gevolgd aan de Open Universiteit, bedoelde eindtermen van de bacheloropleiding onvoldoende dekken. In dit verband wijst het College er op dat verweerster studenten met een bacheloropleiding Psychologie van een andere universiteit zonder restricties toelaat tot de masteropleiding Psychologie, ongeacht de samenstelling van de bacheloropleiding. Ook bij deze opleidingen zullen onderdelen niet of slechts deels overeenkomen met het curriculum aan de VU.

Gezien het grote aantal keren dat appellante heeft gepoogd het tentamen van het vak Encyclopedie te halen met als gevolg een zekere spanning tussen partijen, had verweerster appellante beter kunnen adviseren elders de noodzakelijke kennis op te doen, teneinde een vrijstelling te verkrijgen voor het onderhavige vak. Nu appellante zelf deze oplossing heeft gevonden, had het in de rede gelegen het positieve resultaat – immers behaald aan een erkende en geaccrediteerde Nederlandse instelling voor wetenschappelijk onderwijs – te erkennen, daar het doel van het vak vergelijkbaar is met dat van de VU. De omvang van het gewraakte onderdeel en de positie ervan in het bachelorprogramma, terwijl de masteropleiding reeds is voltooid, is niet van dien aard, dat aan appellante een tekort aan relevante kennis kan worden verweten. Een academisch denkniveau mag geacht worden aanwezig te zijn bij het afronden van de masteropleiding.

4.2 De verslagen die ter vervanging van tentamenvragen kunnen worden ingeleverd, zijn geen deeltentamens, zoals in de Regelingen en Richtlijnen van de opleiding Psychologie bedoeld. De kennis die wordt getoetst in de verslagen komt overeen met hetgeen wordt getoetst door de vragen van het tentamen. De essays worden derhalve in plaats gesteld van de tentamenvragen. Bij deeltentamens is een dergelijke vervanging niet mogelijk.

De becijfering van de verslagen staat los van de cijfersystematiek voor het tentamen. Voor vrijstelling van de vragen uit het tentamen, dient student een voldoende voor het tentamen behaald te hebben. Op het tentamen is de becijfering volgens de Richtlijnen van toepassing. Voor dit tentamen is een 1,0 het laagste cijfer.

V. Uitspraak

Het College verklaart het beroep gegrond en vernietigt de bestreden beslissing.

Het College bepaalt in toepassing van artikel 7.61 lid 6 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek, dat verweerster binnen 2 weken na de ontvangst van de volledige uitspraak van het College met inachtneming van de uitspraak opnieuw een beslissing neemt op het verzoek van appellante om vrijstelling te verkrijgen voor het vak Encyclopedie van de Psychologie op grond van de bij de Open Universiteit behaalde tentamens. De zorgvuldigheid bij het nemen van een nieuwe beslissing vereist dat de examinator van het vak Encyclopedie van de Psychologie niet deelneemt aan de beraadslagingen van de examencommissie.

Aldus gedaan te Amsterdam, op 11 januari 2008 door prof. dr. L.H. van den Heuvel, voorzitter, prof. dr. A.P. Hollander, mw. drs. T. Mekking, mr. dr. A.J.G.M. van Montfort, mw. F. Oulahsen, leden, in aanwezigheid van mr. drs. J.G. Bekker, secretaris.

Was getekend,

prof. dr. L.H. van den Heuvel
voorzitter

mr. drs. J.G. Bekker
secretaris